

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2674.

דין ודברים שנטען אם ב' נהג עצמו כשליח של א' בלי מינוי מפורש של שליחות מצד א', וא' קיבל את מעשיו ולא מחה בו שאינו שלוחו, האם דינו כשליח ממונה? לדוגמא אם ב' היה מוביל של חנות של א', וא' לא נתן לו הוראה לגבות תשלומי לקוחות, והיו אמורים לפנות לחנות לשלם לא', וב' המוביל החל לגבות התשלומים בעצמו עבור א' ולמסור לא' את הכספים, וכעת תובע א' לקוח אחד (להלן "שמעון"), והלקוח טוען שילמתי לשלוחך ב', וכנראה ב' גנב את הכסף ולא הביא לך, וא' טוען שמעולם לא מינה אותו לשליח והלקוח חייב. האם חל מינוי שליחות לב' מצד השתיקה.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה: שאף אם הסכמה שבשתיקה והתנהגות מהווה מינוי כדיבור מפורש, (ומצינו כע"ז לגבי קבלת בי"ד שאי"צ חתימה וקנין אם הופיע לפניהם וטען, כמבואר בש"ך סי' ג סק"י ע"פ מהרש"ל וכ"כ הריב"ש בסימן שנד. ועי' בפת"ש סי' ה סק"ו. ועמ"ש אמור"א זללה"ה בכרך טו עמ' שכט שזהו דין מכירי כהונה עי"ש באחרונים שציין), אין השלכה מעובדה לעובדה, אם א' שתק לב' למשא ומתן שהיה בין א' לבין ראובן וא' החשיב את ב' לשלוחו באותו מו"מ, זה לא מחייב שהוא התמנה גם לשליח עי"ז גם לפעולה שבין א' לבין שמעון.

והמקורות לדין זה: שלח ביד בני ביד עבדי וכו' תן כזכה והולך
לאו כזכה וכו' חייב באחריותו ואם בא לחזור אינו חוזר.

ואשר לשאלה, בפשטות בלי מינוי, המוביל הוא פועל של הלקוח
להובלה וממנו מקבל שכר ההובלה, והוא שליח להולכה של
התשלום מהקונה לבע"ה ולא שליח לקבלה של בע"ה, והלקוח חייב
באחריותו. וכיון שכך, גם אם שתק א' למוביל, אי"ז הסכמה שנעשה
שליח שלו, אלא הסכמה שנעשה שליח של הלקוחות. ורק אם הורה
לו בפירוש, או הורה להם בפירוש, אז הוא שלוחו. ולמי שהורה
הורה, ולמי שלא נשאר בגדרו הקודם שהוא שליח הלקוח וחייב
באחריותו.